

ECTS 3

četvrtkom u 9:15

dv. Kolvenbach

Uvod u Bibliju

UP0060; ISVU: 23559

Opći uvod u Sveto pismo Staroga i Novoga zavjeta

Ljetni semestar ak. g. 2021./22.

Niko Bilić, SJ

amdg.ffrz.hr → nastava

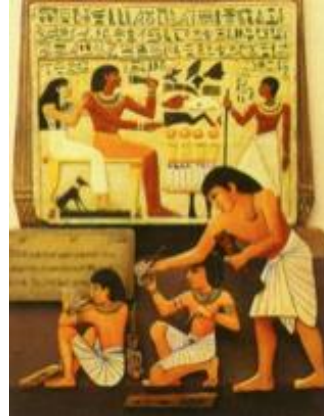
Ime ću tvoje (Ps 145)

The image displays a musical score for the song 'Ime ću tvoje (Ps 145)'. The score is written on two staves in 3/4 time. The first staff contains the melody for the first line of the song, and the second staff contains the melody for the second line. The lyrics are written below the notes. The score is decorated with a green line and four orange dots, and a purple line. The background features a colorful, abstract pattern of small, elongated shapes in various colors.

Chords: C, Am, F, C, F, C, G, C

Lyrics: I - me ću tvo - je, Go - spo - di - ne, bla - go - sliv - lja - ti do - vije - ka

Mojšije u Starom zavjetu

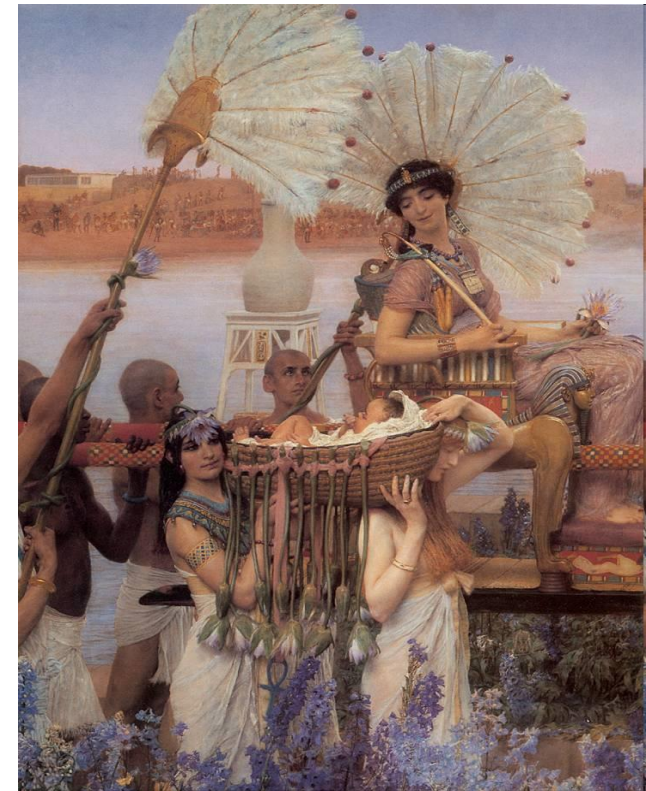

Od rođenja (Izl 2) do smrti (Pnz 34)
poslanik, učenik, prijatelj,
uzor-prorok, zagovornik,
i sluga Gospodnji

Od djeteta do spasitelja Božjeg naroda

- ❑ Stavljen u košaru (korabljicu – תבה *tebâ*)
- ❑ Sin faraonove kćeri (Izl 2,10)
 - Ime משה *moše* – onaj koji izvlači
- ❑ Izraelci – “braća” (Izl 2,11)
- ❑ *Udara* Egipćanina (Izl 2,12)
 - Njegovi ga optužuju (v14)
 - Faraon ga želi ubiti (v15)
- ❑ Bijeg
 - Spasitelj (v17)

Sir Lawrence Alma-Tadema, Mojsije
pronađen, 1904.

Mojsijevo zvanje

- **שלח *šalah* poslati – הלך *halak* ići**
- **5 elemenata: nevolja, nalog, prigovor, obećanje, znak**
 - 3 predmeta prigovora:
 - Tko sam ja (Izl 3,11)
 - Kako mu je ime (3,13)
 - Ako mi ne povjeruju (4,1)
- **Bog – Jahve – poslanik Jahvin**
 - Mojsije treba skinuti obuću (Izl 3,5)
 - Bit ću, ma tko da ću biti (3,14)
 - Spomen iz naraštaja u naraštaj (3,15)
- **עמי *‘amî* moj narod (3,7); ירד *jarad* sići (3,8)**

Veliki izlazak (Izl 14)

□ Vjera (Izl 14,31) ← Smrtni strah (v10)

- Faraon i kola (v9)

□ Izraelci napadaju Mojsija (v11s): “smrt u pustinji” 2x

□ Mojsije:

- Ne *bojte se* v13 (usp. v10) – *spasenje* (usp. v30; 15,2)
- *Vapi* pred Bogom (v15 usp. v10)

□ Bog se bori (v14.25)

- Anđeo i stup od oblaka na začelju (v19)
- Otvrđnuto srce faraonovo (v8.23)
- Vjetar
- Bezopasni napadači (v24)

- Rezultat (Izl 14,4.17):

□ Božja proslava (v4.17)

- usp. pjesma: 15,1.21

Zagovornik

❑ Zlatno tele Izl 32,10–14

- Čemu gnjev (v11); smiri gnjev? (v12)
- Obraćanje *šub* v12;
- Smiluj se v12 – smilovao se v14

❑ Pobuna naroda (Br 11)

- Mojsije: Smrt kao rješenje? (Br 11,15)

❑ Buna: Povratak u Egipat (Br 14,3)

- Oprosti (v19) – opraštam (v20)

❑ Moli za Mirjam (Br 12,13), za Arona (Pnz 9,20)

Prorok, Sluga Jahvin

- ❑ Uzor prorok Pnz 18,15
- ❑ → Isus (Dj 3,22)
 - Prorok prima i prenosi Božje riječi (Pnz 18,18)
 - Prorok izvodi i čuva Izrael (Hš 12,14)
- ❑ Poslušan do smrti (Pnz 32,50; 34,5.7)
 - Usp. Isus: + do smrti na križu (Fil 2,8)
- ❑ sluga Gospodnji (34,5)

Bog mi je štit (Ps 31)

Bog mi je štit hri-di-na mo - ja Bog mi je štit i moj spas

Pavao – obraćenik i apostol

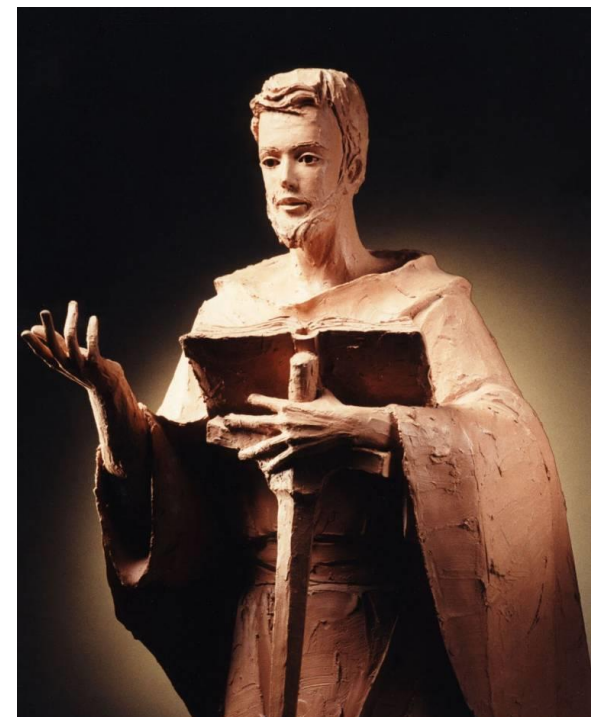

Učenik i učitelj Riječi

Farizej postao Kristov sljedbenik

Prvi novozavjetni pisac

- Prvi kršćanski teolog
- **Biografija:**
 - u Djelima apostolskim
 - u Poslanicama
- **Tri misijska putovanja**
 - Μελίτη (Dj 28,1)
 - na Mljetu?
- **Prvi dokumenti 1 Kor 11,23-25; 15,3-8 – o čemu?**
 - o uskrsnuću (1 Kor 15,3-8),
 - o euharistiji (1 Kor 11,23-25)

Pavlovski spisi

Rim	1 Kor	2 Kor	Gal
Ef	Fil	Kol	1 Sol
2 Sol	1 Tim	2 Tim	Tit
Flm	Heb		

■ logička podjela

- **velike**
- *iz sužanjstva*
- **pastoralne**

■ *povjesničarska podjela:*

■ Pavlove

- 1 Sol
- 1 i 2 Kor
- Gal, Rim
- Fil
- Flm

■ “deuteropaulinum, drugopavlovske”

- Kol
- Ef
- 2 Sol
- 1/2 Tim, Tit
- Heb

Farizej obraćenik

- **“Zadahnut” protiv Crkve (Dj 9,1s)**
 - **Zakonito, na svoju inicijativu**
 - **usp. pustošio Crkvu (Dj 8,3; Gal 1,13)**
 - **Doživljaj na putu u Damask:**
- **1. svjetlo s neba (Dj 9,3)**
 - **Prosvjetljenje**
 - **“djeca svjetla” (1 Sol 5,5)**
 - **“oružje svjetlosti” (Rim 13,12)**
- **2. Pao na tlo**
 - **= pasti ničice, pokloniti se?**

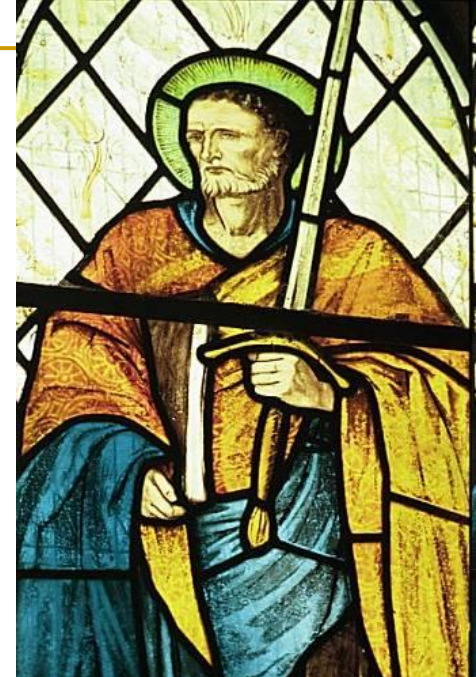
Preokret

- Dvaput “Savle” (Dj 9,4; 22,7; 26,14)
 - Hebrejski (Dj 26,14)
 - Kao Abraham, Mojsije, Samuel
- Novo ime: ne više Šaul od Dj 13,9
 - Usp. Jakov-Izrael, Šimun-Kefa
- Nov životni prostor: “ἐν Χριστῷ”
 - Usp. Ostanite u meni (Iv 15,5)
 - Novo stvorenje (2 Kor 5,17; Gal 6,15)
 - “Stari zavjet” (2 Kor 3,14)
 - Pravednost od Boga, ne po djelima (Gal 2,16; Fil 3,9)

Novo zajedništvo

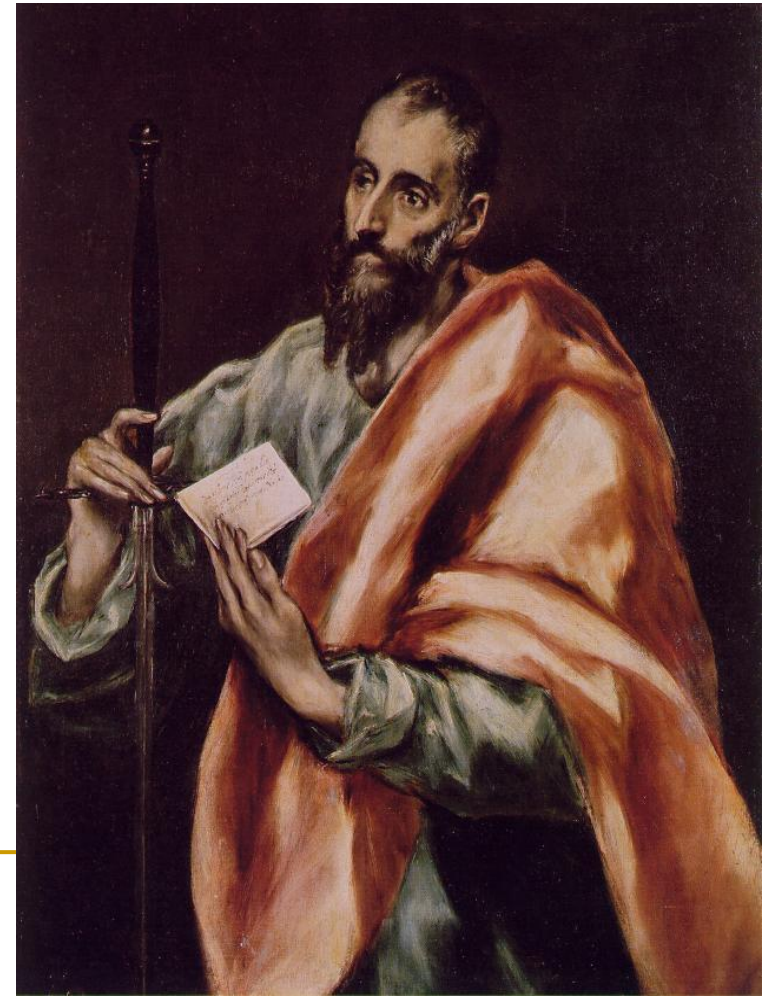
- ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς (Dj 9,5; 22,8; 26,15)
“Ja sam Isus”
 - tri dana sljepoće i posta (Dj 9,9) – Pasha?
 - vidio Isusa (1 Kor 9,1)
- “braća”, “sveti”
- autoritet uz Petra i Jakova (Gal 1,18s)
 - primljen među tri “stupa”: + Ivan Gal 2,9
- *suradnici:*
Barnaba, Silvan, Timotej, Tit, Tihik...
- liturgija, talenti + ljubav

W. Morris, Sv. Pavao, vitraj u crkvi u Ponsonbyju, Velika Britanija

Nositelj predaje i komunikator

- Abraham i Mojsije
- Pavao “stvaratelj” Riječi
 - Uskrs, Euharistija
- Predaje što je primio
- Pridružen apostolima
- Putuje i piše
- Suraduje

Lukavi hrlitelj

- **Zakon ipak obvezuje (Gal 5,14)**
 - **Sav Zakon u: Ljubi bližnjega!**
- **Timotej obrezan (Dj 16,3)**
- **Pavao prihvaća carski sud (25,10)**
- **Žuri prema naprijed**
 - **Kao Isus koji je prihvatio ljudsku težnju:
„Koje li muke za me!” (Lk 12,50)**
 - **Jedina optužba (Dj 24,21; 26,23):**
- **Propovijeda uskrsnuće**

